

Бутенко В.П.

студентка,

*Інститут дизайну і ландшафтного мистецтва
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*

РОЛЬ ІЛЮСТРАЦІЙ В ДИТЯЧИХ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЖУРНАЛАХ

Сьогодні різноманітність видань для дітей вражає – газети, журнали, книги численних жанрів і спрямувань. Фахівці в галузі психології та педагогіки вважають, що саме інформаційна сфера впливає на різнобічний розвиток дитини. Тому читання якісної, розвиваючої та виховної літератури сприятиме перспективі розвитку інтелектуальної, духовно та культурно збагаченої молоді.

Дослідженню впливу дитячих ілюстрованих видань на особистість дитини, освітньо-виховному потенціалу ілюстрації дитячої книги та періодики присвячені праці Т. Єжижанської [1], О. Камкіна, Я. Кодлюк, І. Кондратюка, Л. Круль, Е. Кузнецова, Ю. Федіної, А. Яковлічева та інших.

Періодичні видання для дітей – особлива література, яка сприяє становленню ціннісних орієнтацій, відображає навколишній світ, формує загальнолюдські почуття, одночасно навчає та розважає дітей, спонукає до пізнавальної та дослідницької діяльності. Тематика сучасної періодичної преси різноманітна – це мистецькі, освітні, природничі, релігійні, технічні видання [1, с. 232].

Дитячі видання охоплюють усі вікові категорії читачів (від дошкільного віку до підліткового), для кожної з яких визначено змістове наповнення, обсяг, характерне поліграфічне оформлення. Для таких видань велику роль відіграє художньо-графічне наповнення, оскільки саме ілюстрація та колір, в першу чергу, привертають увагу дитини та викликають бажання взяти в руки той чи інший журнал.

Особливістю дитячих видань є їхня ілюстративність, яка розвиває творчість і фантазію. Завдяки зменшенню кількості текстового матеріалу та збільшенням ілюстрацій, дитина активніше залучається до процесу читання.

Для того, щоб зацікавити молодшого читача, ілюстратор повинен володіти особливим талантом і знаннями художньо-графічних традицій кольорової графіки та живопису, адже діти-читачі надто вимогливі, тому привернути їхню увагу доволі складно.

Варто пам'ятати, що у дітей колір завжди асоціюється з певними предметами, тому будь-яка невідповідність кольору може заплутати дитину. Якщо ілюстратор зображує сонце, воно повинно бути жовтим, трава та дерева – зеленими, відповідати порі року, небо – блакитне і т.д.

Отже, візуальний контент легко запам'ятовується дитиною, викликає стійкі стереотипи й асоціації, а також надає емоційного забарвлення матеріалу, вміщеному в журналі.

Якщо періодичне видання призначене для підліткового віку, можна використовувати такі види ілюстративного матеріалу, як карикатури та шаржі, інфографіку (таблиці, графіки та діаграми), реальні фотографії. Якщо ж

ілюстрації будуть відсутні, підлітку буде нецікаво і такий журнал може залишитися поза його увагою.

Літературно-художні та загальноосвітні журнали містять на своїх сторінках вірші, казки, цікаві завдання та головоломки, кросворди та лабіринти. Такі журнали також приваблюють юних читачів різноманітними конкурсами, експериментами, корисними порадами та психологічними тестами. Проблематика цих видань дещо звужується, але стає більш змістовною, глибше висвітленою. До літературно-художніх та загальноосвітніх видань належить періодика загальногуманітарного змісту, точних наук, науково-популярна та природничого спрямування.

Роль ілюстрації у таких виданнях має важливе значення, адже графічний супровід кожного із завдань допоможе дитині краще вирішити запропоновані завдання, зрозуміти зміст отриманої інформації, охарактеризувати зображених персонажів, відтворити в своїй уяві прочитане.

«Сучасному поколінню дитячих видавців вкрай потрібне нове мислення, здатність долати стереотипи, сміливо шукати оригінальні форми і вирішення. Адже сьогодні книжковій традиції доводиться постійно витримувати двобій з телебаченням, відео, комп'ютером – атрибутами аудіовізуальної культури» – зазначає Е. Огар [2].

Створити ідеальну ілюстрацію доволі складно, проте це можливо, якщо враховувати основні принципи її створення, а саме:

- 1) дитяча ілюстрація повинна бути контрастною для того, щоб дитина могла легко сконцентрувати увагу;
- 2) малюнок має бути добре продуманим і чітким;
- 3) герої-персонажі повинні нагадувати дітям реальних – важливо дотримуватись пропорцій зображення.

Загалом ілюстративний матеріал повинен бути пізнавальним, морально виваженим та естетичним, оскільки ці критерії формують внутрішній світ дитини.

Зараз існує безліч технік створення ілюстративного матеріалу. Досить популярним є використання живих технік і матеріалів – акварелі, гуаші, кольорових олівців. Сучасними є векторні ілюстрації, а також виконання малюнків за допомогою матеріалів або тканини. Деякі художники – ілюстратори застосовують колажі. Все частіше при створенні візуальних ефектів дитячих друкованих видань використовують комп'ютерні техніки.

Як бачимо, сучасні дитячі журнали характеризуються наявністю загальноосвітнього та розважального контенту. Вони яскраві, кольорові, з цікавими персонажами та привабливими завданнями. Така періодика захоплює широку читацьку аудиторію, залучає до читання всі вікові категорії, тому варта уваги та подальших досліджень задля вдосконалення ілюстративних методів і технік, які могли б успішно конкурувати із зарубіжними виданнями.

Отже, ілюстрації у періодичних виданнях для дітей відіграють важливу роль, адже в процесі читання відбувається процес аналізу, синтезу, сприймання та розуміння текстового матеріалу. Науковцями доведено, що дитина не одразу сприймає цілу картинку та розуміє її призначення. Вона звертає увагу на її

окремі елементи та деталі та часто лише в процесі читання спів ставляє ілюстрацію з текстовим наповненням. Також вченими зазначено, що правильний підбір графічного матеріалу, його кольорової палітри, поступове ускладнення завдань у журналі робить це видання цікавим, а сприймання – ефективним і доступним. З кожним роком кількість періодичних видань для дітей зростає, тематика розширюється, а оформлення набуває нових кольорів, тобто стає привабливішим.

Список використаних джерел:

1. Єжижанська Т. Періодичні видання для дітей: комунікаційний аспект. *Педагогіка*. Вип. 17. К. : 2009. С. 231-241.
2. Огар Е. І. Критерії видавничої оцінки видань для наймолодших / *Квалілогія книги : м-ли 2-ї міжн. наук.-практ. конф.* – Л. : УАД, 1998. – С. 47-51.

Вэнь Жэнь

аспірант,

Научный руководитель: Наркевич Н.И.

кандидат искусствоведения, доцент,

Белорусский государственный университет культуры и искусств

РОЛЬ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРИЕМА «ЛЮ-БАЙ» (НЕЗАПОЛНЕННОГО ПРОСТРАНСТВА) В ЗАПАДНОЙ АРХИТЕКТУРЕ И ДИЗАЙНЕ

В научной искусствоведческой литературе «лю-бай» понимается как философская художественная мысль, которая относится к профессиональным терминам китайской художественной культуры и философии. В произведениях искусства «лю-бай» представляется как оригинальный прием часто в виде не полностью выявленной части или части, в которой сохраняется пространство для выражения основной мысли и творческого воображения.

Сферы применения достижений архитектуры и дизайна крайне широки. Прием «лю-бай», являясь принципом разработки объектов, применяется в архитектурных сооружениях, графическом дизайне, проектировании изделий, моделировании одежды, ландшафтном дизайне и других областях. Разработка современного дизайна осуществляется на основании требований пространства с применением приема «лю-бай», что рождает ощущение неповторимости, чистоты и лаконичности.

Использование приема «лю-бай» в качестве философии проектирования было начато в 1920-е годы на Западе представителем школы модернизма, немецким архитектором Людвигом Мис ван дэр Роэ (1886-1969 гг.), который описал его, как «Меньше – значит больше» (англ. Less is more). Исследователь максимально упрощал различные детали в своих проектах, которые не отличались сложной, избыточной конструкцией. Именно поэтому его проекты